

Bor je i prošle godine bio u vrhu gradova sa najzagađenijim vazduhom, pa su na ulicama nastavljeni protesti građana, a nedavno je i gradska uprava u Opštinskom javnom tužilaštvu podnela krivična prijavu protiv „Ciđin Bor kopera”. Gradonačelnik Bora Aleksandar Milikić za naš nije želeo da otkriva detalje prijave. Kompanija „Ciđin” je dva dana posle podnete krivične prijave od strane gradske uprave izdala saopštenje u kojem se navodi da zaustavljaju rad topionice i počinju remont koji je inače bio planiran za novembar. Zagađenje arsenom tokom avgusta u Boru dostiglo je 323 puta viši nivo, što sugeriše da je profit odneo pobedu nad ekologijom, smatra profesor ETF-a dr Slobodan Vukosavić. Privredni sud u Zaječaru doneo je, javlja Centar za istraživačko novinarstvo, presudu kojom je za zagađenje vazduha u Boru okrivio kompaniju „Ciđin Bor koper”, naslednika RTV Bora, i jednog od njenih rukovodilaca. Zbog toga što je u par dana 2019. i 2020. godine koncentracija sumpor-dioksida bila veća osam puta od dozvoljene u obavezi su da plate 450.000 dinara. Budući da su obe strane uložile žalbu, i kineska kompanija i Osnovno javno tužilaštvo u Zaječaru, koje ovaj postupak vodi po prijavi Ministarstva ekologije, konačnu reč daće Privredni sud u Beogradu.

Na temu zabrinjavajućeg kvaliteta borskog vazduha nije bio rad da govori ni direktor Agencije za zaštitu životne sredine Filip Radović.

Dok nadležni izbegavaju da govore o ovom problemu, podaci pokazuju da su koncentracije sumpor-dioksida u više navrata prekoračile dozvoljenih 350 mikrograma. Tako je recimo, 28. avgusta zabeležen rekord od 2.285 mikrograma.

Profesor na Elektrotehničkom fakultetu dr Slobodan Vukosavić upozorava da nivo suspendovanih čestica izmeren u gradovima Srbije ima negativan uticaj na zdravlje ljudi, smanjuje otpornost na respiratorne infekcije i umanjuje kognitivnu inteligenciju.

Pre samo par godina mediji su izveštavali da je stanje u Boru bolje, jer je RTB „Bor” pustio u rad novu topionicu bakra. Najnovije vesti o krivičnim prijavama, protestima, pokazuju da ipak nije tako.

Rešenje za kvalitetniji vazduh u Srbiji nalazi se u novcu – čist vazduh u evrima nas košta oko 2,4 milijarde. Toliko je potrebno uložiti da se isprave posledice koje je na životnu sredinu ostavila produžena tranzicija privrede, loše poslovanje državnih preduzeća i nizak nivo svesti. A najviše ulaganja se očekuje od države jer su najveći zagađivači preduzeća u državnom vlasništvu – EPS, RTB „Bor”, „Azotara”, „Petrohemija”, gradske toplane... A kako nam sledi hladno vreme, ovaj nevidljivi problem postaće vidljiviji.

- Najvažniji uzrok zagađenja vazduha je prekomerna emisija suspendovanih čestica. Najveći zagađivači su male toplane i individualna ložišta koja koriste zastarelu opremu i gorivo lošijeg kvaliteta. Kvalitet vazduha je dodatno ugrožen tokom zimskih meseci zbog uticaja

temperaturne inverzije i niskih temperatura koje mogu prinuditi slabije stojeća domaćinstva da lože sve što može goreti – napominje dr Vukosavić.

Naš sagovornik dodaje i da je zagađenje životne sredine usko povezano sa drugim problemima i često ukazuje na nepravednu raspodelu.

- Divlje deponije i prekomerne emisije su ređe plod nemara a češće želje da se zaradi na račun ekologije. Interesne grupe koje profitiraju na kršenju propisa koriste svoj medijski uticaj da prikriju prave uzroke zagađenja. Problemu doprinosi i neobaveštenost, pasivnost i povodljivost stanovništva. Podjednako su štetni i nepromišljeni zahtevi da se zatvore svi industrijski pogoni. Efikasnu odbranu predstavlja budna i informisana zajednica spremna da uloži vreme i napor kako bi zaštitila svoj vazduh, vodu i zemlju na održiv način, odbijajući ponuđene narative i oslanjajući se na sopstveno rasuđivanje – zaključuje naš sagovornik.

Izvor: politika.rs